

Aanleg beeldentuin bij Singer Laren luistert nauw

Singer Laren heeft een nieuw theatergebouw. Vanwege de nieuwbouw bij het museum/theater ontstond ook behoefte aan een nieuwe tuin. Piet Oudolf tekende voor het ontwerp ervan. In de tuin zullen beelden te zien zijn op eilandjes van grassen en vaste planten. Oudolf zelf houdt bij de aanleg, door Van der Tol, scherp in de gaten dat de juiste planten op de juiste plaats komen.

Tekst Peter Bennink

Beeld Peter Bennink, Van der Tol, Piet Oudolf

Piet Oudolf (2e van links) loopt samen met architect Jelle Bennema van Deltavormgroep (links) en de hoveniers van Van der Tol alle uitgezette planten na. Hij controleert of de juiste soorten zijn gebruikt en of de planten volgens zijn ontwerp zijn uitgezet.

Op een maandagmorgen in januari is Piet Oudolf al vroeg ter plaatse. Zijn aanwezigheid trekt meteen flink wat journalisten aan, zodat 's lands bekendste tuinontwerper minstens zo veel tijd kwijt is aan het geven van interviews als aan zijn werk in de tuin.

De nieuwe beeldentuin trekt sowieso veel aandacht. Omwonenden in de oude kunstenaarskolonie zijn betrokken en assertief. Ze laten niet zomaar iets veranderen aan 'hun' Singer. „Dan helpt het wel als de tuin ontworpen wordt door een grote naam als Piet Oudolf”, licht Rob Franken, directeur van Van der Tol toe.

Het hoveniersbedrijf is verantwoordelijk voor de aanleg van de tuin die, naast een grote oppervlakte aan borders, bestaat uit een daktuin en een groot terras van Schellevistegels voor de bijbehorende horecagelegenheid.

Oudolf heeft de vormgeving bepaald en uiteraard de beplantingsplannen gemaakt. Landschapsarchitectenbureau Deltavormgroep heeft de tekeningen uitgewerkt en het bestek gemaakt. Franken is lovend over de samenwerking met het bureau: „Soms is het lastig om te werken met een adviesbureau, maar we waren al vroeg in het proces betrokken en Deltavormgroep stond open voor suggesties uit de praktijk.”

Aanwijzingen

Zodra het licht genoeg is, gaat Oudolf met architect Jelle Bennema en de medewerkers van Van der Tol naar buiten. De hoveniers hebben de afgelopen week de vaste planten uitgezet. Oudolf komt aanwijzingen geven en controleren of de juiste planten op de juiste plaats zijn gezet.

Met een spuitbus zijn afkortingen van plantennamen op de aangebrachte tuingrond geschreven, zodat de hoveniers ongeveer weten waar wat moet komen. Alles moet qua vorm en afmeting

precies kloppen. Vooral in de grotere plantvakken is het voor de hoveniers lastig om zich te oriënteren. Met lijnen verdelen ze de vakken daarom in rasters van 2 x 2 meter. Zo worden de verhoudingen duidelijker en komt alles op de juiste plaats terecht. Zodra Oudolf zijn fiat geeft, beginnen de hoveniers met het plantwerk.

Onder de tuin is een tunnel aangelegd van de parkeerplaats achter het museum naar het theater. Zo kan de bevoorrading plaatsvinden zonder dat vrachtwagens in de nauwe straten voor het theater hoeven te staan.

Bovenop de tunnel is een daktuinconstructie aangebracht om de waterhuishouding van de bovenliggende beplanting goed hetzelfde te laten zijn als die in de rest van de plantvakken.

Het onderhoud van de tuin is de komende vijf jaar in handen van Van der Tol. Er zullen op het uitdrukkelijke verzoek van Oudolf vaste hoveniers op het project worden gezet die affiniteit met en kennis van vaste planten hebben. Oudolf: „De hoveniers moeten passie hebben voor het soort planten dat ik gebruik. Anders wordt het niks.”

Vrij toegankelijk

Hoewel het een besloten binnentuin is en onderdeel van het museum/theatercomplex zal hij vrij toegankelijk worden voor het publiek.

Esther Driessen van Singer Laren: „We hopen ook echt dat mensen speciaal voor de tuin komen. Er zijn maar weinig openbare vasteplantentuinen, zeker in deze regio is dat uniek.”

Bij de opening van de tuin komt er een expositie van schilderijen van tuinen. Hierin zullen werken van Singer Laren te zien zijn en schilderijen in bruikleen waaronder enkele werken van Monet. In de vleugel die grenst aan de tuin komt een expositie over het werk van Oudolf.

>

Een raster van vakken van 2 x 2 m helpt de hoveniers om zich te oriënteren en alle planten in de juiste vakken uit te zetten. De pergola van stenen zuilen rechts op de foto is hierheen verplaatst vanuit de andere kant van de tuin. Niet alleen is dit de originele plek, maar hier 'breekt' het bouwwerk ook de blinde muur die erachter staat. De pergola zal nog worden gerestaureerd.

Medewerkers van Van der Tol legden afgelopen zomer de terrassen aan. Met een kraan en waterpas werden de zware betonelementen gesteld. Een betonfunde-

De plantvakken bij het 'tuinhuisje' zijn nog niet ingevuld. Achter het bouwwerk wordt nog een kas gebouwd die voor bijeenkomsten bedoeld is. De kas wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Postcodeloterij en van Van der Tol. De cortenstalen randen staan nog niet overal even recht. Wanneer de paden gevuld zijn met Padvast halfverharding hebben de randen druk van twee kanten en zullen ze precies gesteld worden.

Met een spuitbus is aangegeven waar de verschillende plantensoorten moeten komen te staan. De meeste planten staan in organisch gevormde groepen. In andere vakken - afhankelijk van de kunstwerken die erin komen te staan - heeft Oudolf een matrixbeplanting toegepast met een basis van siergrassen

ring was niet nodig. Het verdichten van de Larense zandgrond was genoeg voor de benodigde draagkracht.

waarin solitaire vaste planten als *Baptisia*, *Amsonia* en *Papaver* dienstdoen als blikvanger.

De tuin zal op zijn mooist zijn van augustus tot en met december. Begin februari wordt alles teruggeknipt. Oudolf maakt nog een bollenplan. Volgend jaar zullen de bollen de grond in gaan.

UITGELICHT

In de ontwerp-tekening was nog uitgegaan van een aantal bomen in de plantvakken. Hier is echter van afgezien om de aandacht niet af te leiden van de beelden in de tuin.

Het ontwerp

Voor het ontwerp van de tuin gold een aantal uitgangspunten. Zo moest de tuin toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers (de paden zijn daarom breed genoeg voor twee rolstoelen om elkaar te passeren), het terras voldoende ruimte bieden voor de horecagelegenheid en uiteraard moeten de beelden goed tot hun recht komen. Daarom zijn de planten niet hoger dan 1,20 m. Ook hadden de architect van het theater en Oudolf bedacht dat er een zicht-as zou komen vanaf de ingang van het gebouw tussen de borders door naar achteren. Oudolf: „Daarom loopt een van de twee paden tussen de borders recht naar achteren. Het pad ernaast is gekromd. Daardoor heb je meer beleving van het moment, van de plek waar je bent.”

Dwars op deze paden lopen drie dwarspaden waardoor een aantal bor-

ders ontstaat, die zijn omlijst met cor-tenstalen randen met afgeronde hoeken. Oudolf: „Dat vind ik vormtechnisch mooier en het is ook gebruiksvriendelijker. Je loopt zo minder makkelijk tegen de randen op.”

Beplanting

Het ontwerp, de manier van planten en de gebruikte planten verschillen per plantvak. In de meeste vakken staan de planten in groepen. Oudolf: „Zo lijkt het eigenlijk een vrij traditioneel ontwerp, maar door de planten die ik gebruik oogt het weer niet traditioneel.”

De planten voor openbare ruimtes moeten aan hoge eisen voldoen. Oudolf gebruikt voor zulk werk zo'n 150 soorten. Toch zien alle ontwerpen er weer anders uit. „Er zijn ook maar 26 letters in het alfabet en toch kun je daar heel verschillende boeken mee schrijven.”